

Comisia administrație publică

R A P O R T

la proiectul de lege pentru modificarea
Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică
a unităților administrativ-teritoriale
Nr. 240 din 16.06.2022
(lectura II)

Comisia administrație publică, în temeiul prevederilor art. 27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat proiectul de lege nr. 240 din 16.06.2022 pentru modificarea Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova și, comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 1 iulie curent și prevede completarea cadrului legal aplicabil relațiilor legate de apariția, exercitarea și apărarea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale. Astfel, prin modificările propuse proiectul de act legislativ vine să reglementeze dobândirea dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, sediile administrative, precum și de altă utilitate publică), pe teritoriul căreia se află și constituie obiecte de menire publică.

La fel, dispoziția normelor expuse ținesc să asigure ordine și claritate și, în raport cu bunurile, altele decât cele menționate, din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, prin determinarea proprietarului și înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestora.

De remarcat, că finalitatea acestor reglementări normative ținesc o gestionare mai eficientă a proprietății publice, a administrării patrimoniului public și o creștere a capacității efective a autorităților locale în soluționarea treburilor publice de interes comunitar.

Subliniem că, proiectul de lege este avizat pozitiv de comisiile permanente, iar propunerile și obiecțiile expuse de către Direcția generală juridică, precum și amendamentele înaintate de către deputați sunt susținute și acceptate de către comisie. În acest sens, în temeiul prevederilor art. 65 din Regulamentul Parlamentului, în cadrul procedurii de examinare și pregătire a proiectului de lege pentru dezbateră în a doua lectură, ca urmare a desfășurării consultărilor publice asupra proiectului de lege și a ședințelor de lucru a comisiei permanente cu autorii, reprezentanții Guvernului, ai autorităților administrației publice locale și Direcției generale juridice s-a intervenit cu unele modificări de îmbunătățire pentru aplicare clară ulterior, prevăzute în proiectul de lege redactat (*se anexează*) ca parte componentă a prezentului raport.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică, cu votul unanim al membrilor ei, propune plenului Parlamentului spre adoptare în lectura a doua proiectul de lege menționat.

Larisa VOLOH,
președintă

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale

---

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 124–125, art. 611), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 8¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 8¹. Dobândirea dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole

(1) Autoritatea administrației publice locale asigură inventarierea bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, precum și adoptarea deciziei de aprobare a listei acestora, cu respectarea normelor aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional.

(2) Bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole (sediile administrative, de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și de altă utilitate publică) devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe teritoriul căreia se află.

(3) Bunurile indicate la alin. (2) care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, la cererea autorităților administrației publice locale, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.

(4) Bunurile, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, care constituie obiecte ale

înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează, provizoriu, în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.

(5) În termen de un an de la data intrării în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, titularii de drept asigură înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestor bunuri sau, după caz, înaintează acțiuni în instanța de judecată pentru constatarea dreptului de proprietate, cu prezentarea autorității administrației publice locale și deținătorului registrului de publicitate a hotărârii judecătorești irevocabile de constatare a dreptului de proprietate. În acest caz, autoritatea administrației publice locale va opera modificări în lista bunurilor.

(6) În cazul în care, la expirarea termenului de un an de la data intrării în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, dreptul de proprietate asupra bunurilor nu a fost înregistrat sau autorității administrației publice locale nu i-a fost prezentată hotărârea judecătorească irevocabilă de constatare a dreptului de proprietate, bunurile care nu sunt obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate devin proprietatea unității administrativ-teritoriale, iar bunurile care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează în registrul corespunzător după unitatea administrativ-teritorială, la cererea autorităților administrației publice locale, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.”

Art. II. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru aplicarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменения в Закон о публичной собственности административно-территориальных единиц № 523/1999

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Закон о публичной собственности административно-территориальных единиц № 523/1999 (Официальный монитор Республики Молдова, 1999 г., № 124–125, ст. 611), с последующими изменениями, дополнить статьей 8¹ следующего содержания:

«Статья 8¹. Приобретение права собственности административно-территориальных единиц на имущество, переданное или подлежащее передаче в счет стоимостных долей имущества бывших сельскохозяйственных предприятий

(1) Орган местного публичного управления обеспечивает инвентаризацию имущества, переданного или подлежащего передаче в счет стоимостных долей имущества бывших сельскохозяйственных предприятий, а также принятие решения об утверждении их перечня с соблюдением применимых норм для обеспечения прозрачности процесса принятия решений.

(2) Имущество, переданное или подлежащее передаче в счет стоимостных долей в имуществе бывших сельскохозяйственных предприятий (административных зданий, зданий учреждений образования, здравоохранения, культуры, спорта, социальной защиты и помощи, а также предназначенных для других общественно-полезных целей), становится собственностью административно-территориальной единицы, на территории которой они находятся.

(3) Имущество, указанное в части (2), являющееся объектом регистрации в публичных реестрах, регистрируется в соответствующих реестрах за административно-территориальной единицей по требованию органов местного публичного управления на основании решения об утверждении перечня имущества.

(4) Имущество иное, чем указанное в части (2), за счет стоимостных долей в имуществе бывших сельскохозяйственных предприятий, являющееся объектом регистрации в публичных реестрах, временно регистрируется в соответствующих реестрах за административно-территориальной единицей на основании решения об утверждении перечня имущества.

(5) В течение одного года со дня вступления в силу решения об утверждении перечня имущества иного, чем указанное в части (2), за счет стоимостных долей в имуществе бывших сельскохозяйственных предприятий, правообладатели обеспечивают регистрацию права собственности на это имущество или, по обстоятельствам, обращаются в судебную инстанцию с иском об установлении права собственности, с представлением органу местного публичного управления и держателю публичного реестра вступившего в законную силу судебного решения об установлении права собственности. В этом случае орган местного публичного управления вносит изменения в перечень имущества.

(6) Если по истечении года со дня вступления в силу решения об утверждении перечня имущества иного, чем указанное в части (2), за счет стоимостных долей в имуществе бывших сельскохозяйственных предприятий, право собственности на имущество не было зарегистрировано или органу местного публичного управления не было представлено вступившее в законную силу судебное решение об установлении права собственности, то имущество, не подлежащее регистрации в публичных реестрах, становится собственностью административно-территориальной единицы, а имущество, подлежащее регистрации в публичных реестрах, регистрируется в соответствующем реестре за административно-территориальной единицей по требованию органов местного публичного управления на основании решения об утверждении перечня имущества.».

Ст. II. – Правительству в шестимесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона:

- а) привести свои нормативные акты в соответствие с ним;
- б) обеспечить разработку и утверждение нормативных актов, необходимых для его применения.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege
pentru modificarea Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică
a unităților administrativ-teritoriale
Nr. 240 din 16.06.2022
(lectura a II-a)

Nr. d/o	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Conținutul amendamentului, propunerilor și obiecțiilor	Decizia Comisiei <i>Nota</i>
1	2	3	4
1	<p>Art. I. – Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 124-125, art. 611), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 8¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„8¹. Dobândirea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Privitor la denumirea art. 8¹, care specifică „dobândirea dreptului de proprietate publică...”, menționăm, că dreptul de proprietate nu se divizează în „drept de proprietate publică” și „drept de proprietate privată”, ci bunuri care aparțin subiecților de drept (statului, unităților administrativ-teritoriale, persoanelor fizice/juridice). În acest sens, în corespundere cu art. 471 din Codul civil, sugerăm ca în denumirea art. 8¹ să fie exclus cuvântul „publică”.</p> <p>Totodată, din denumirea articolului nu rezultă cu certitudine, dacă aceste bunuri vor avea un regim al domeniului public sau al domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale.</p>	<p>Se acceptă În denumirea art. 8¹ se va excluce cuvântul „publică”.</p>

2	<p>(1) Prin derogare de la alte prevederi legale, bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, neînregistrate în registrele de publicitate corespunzătoare, devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe al cărei teritoriu se află, potrivit prezentului articol.</p>	<p>Direcția generală juridică La alin. (1). Privitor la formularea „prin derogare de la alte prevederi legale” menționăm, că nu este specificat, de la care legi se derogă. În conformitate cu art. 5 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sunt aplicabile unei situații determinate. De aceea, în textul proiectului de lege, urmează a se indica în mod expres, prevederile legale de la care se fac derogările instituite prin proiect.</p>	<p>Se acceptă Cuvintele „ Prin derogare de la alte prevederi legale” se exclud. A se vedea pct. 4 din Sinteză</p>
3	<p>Art. I. – Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 124-125, art. 611), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 8¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„8¹. Dobândirea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole</p> <p>(1) Prin derogare de la alte prevederi legale, bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, neînregistrate în registrele de publicitate corespunzătoare, devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe al</p>	<p>Direcția generală juridică Sub aspect conceptual, prin introducerea art. 8¹ în Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se propun a fi instituite următoarele prevederi:</p> <p>1) dobândirea dreptului de proprietate a unității administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, neînregistrate în registrele de publicitate;</p> <p>2) dobândirea dreptului de proprietate a unității administrativ-teritoriale asupra bunurilor aflate în posesia unității alin. (1), precum și a bunurilor aflate în posesia unității administrativ-teritoriale (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și sediile administrației publice), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate;</p> <p>3) dobândirea dreptului de proprietate a unității administrativ-teritoriale a bunurilor indicate la alin. (1) aflate în posesia persoanelor în condițiile constatării uzucapiunii.</p> <p>1) Privitor la prima ipoteză juridică, menționăm, că în corespundere cu art. 509 alin. (2) din Codul civil, nr. 1107/2002, dreptul de proprietate se poate dobândi, în condițiile legii, prin</p>	

<p>cărei teritoriu se află, potrivit prezentului articol.</p> <p>(2) Autoritatea publică locală asigură inventarierea bunurilor indicate în alin. (1), iar lista și decizia Consiliului local de aprobare a listei se afișează pe avizier în incinta primăriei și în alte locuri accesibile publicului larg, pentru asigurarea procedurii de consultare publică. Bunurile din listă se iau în evidență extrabilanțieră.</p> <p>(3) Bunurile indicate la alin. (1) abandonate și bunurile aflate în posesia unității administrativ-teritoriale (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și sediile administrației publice), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează în modul stabilit în aceste registre, provizoriu, după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei Consiliului local prin care s-a aprobat lista bunurilor. La expirarea termenului de un an de la afișarea listei, în cazul în care nu sunt depuse contestații cu anexarea actelor ce confirmă dreptul de proprietate, bunurile devin proprietatea unității administrativ-teritoriale, acestea fiind luate în bilanțul autorității. Dreptul de proprietate al unității administrativ-teritoriale, înregistrat provizoriu, se va înregistra la cerere după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul</p>	<p>ocupațiune, act juridic, succesiune, accesione, uzucapiune, precum și prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate ca efect al dobândirii cu bună-credință, iar potrivit alin. (4) al acestui articol, prin lege se pot reglementa și alte moduri de dobândire a dreptului de proprietate.</p> <p>Atribuirea în natură de cote-părți valorice, precum și mecanismul juridic de privatizare a întreprinderilor agricole a fost prevăzută în Legea nr. 392/1999 restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare, (în continuare, Legea nr. 392/1999).</p> <p>În corespundere cu art. 5 alin. (1) și art. 6 alin. (1) din Legea nr. 392/1999, participanților la privatizare li s-au atribuit în natură cote-părți valorice, cu eliberarea titlurilor care confirmă dreptul de proprietate. Titularii acestor bunuri, fiind posesori în baza titlurilor emise se bucură de o protecție juridică prin norma stipulată la art. 482 alineatele (1) și (2) din Codul civil. Norma acestui articol dispune, că, posesiunea se dobândește prin <i>exercitarea voită a stăpânirii de fapt a bunului, iar posesorul al dreptului se consideră persoana care a început să-l exercite ca un titular.</i></p> <p>În acord cu norma citată, posesorul va dobândi posesiunea asupra bunului doar atunci când se află în stăpânirea lui. Prin efectul acestei norme, posesorul bunului se bucură de protecție juridică, indiferent de faptul, dacă aceste bunuri au fost sau nu înregistrate în Registrul bunurilor imobile.</p> <p>Cât privește încetarea posesiei, art. 489 din Codul civil dispune, în mod expres, că posesia încetează prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) înstrăinarea bunului; b) abandonarea bunului mobil sau înregistrarea în registrul bunurilor imobile a declarației de renunțare la dreptul de proprietate asupra bunului imobil; c) pieirea bunului; d) depositar de către un terț, dacă posesorul rămâne lipsit de posesia bunului mai mult de 1 an; e) imposibilitate de a exercita posesia, intermitența fiind anormală în raport cu natura bunului. 	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul de lege este prezetat în versiune definitivată.</p> <p>A se vedea pct. 4 din Sinteza</p>
--	--	--

<p>deciziei Consiliului local prin care s-a aprobat lista bunurilor, la care se va anexa procesul-verbal privind afişarea listei potrivit alin. (2), cu condiţia că la data depunerii cererii nu este notată o acţiune în justiţie prin care se contestă înscrierea în Registrul bunurilor imobile.</p> <p>(4) Bunurile indicate la alin. (1) aflate în posesia persoanelor vor trece în proprietatea unităţii administrativ-teritoriale la expirarea termenului de 12 luni de la publicarea listei indicate în alin. (2) în următoarele condiţii:</p> <p>a) în termen de un an de la publicarea listei indicate în alin. (2), posesorii pot înainta acţiuni în instanţa de judecată pentru constatarea uzucapiunii împlinite până la data de 1 martie 2019, cu prezentarea, în termenul indicat, autorităţii publice locale şi, după caz, deţinătorului registrului de publicitate, a hotărârii judecătoreşti irevocabile prin care a fost constatăată uzucapiunea. În acest caz autoritatea publică locală va opera modificări în lista indicată la alin. (2);</p> <p>b) în cazul în care, la expirarea termenului de 12 luni, autorităţii publice locale nu i-a fost prezentată hotărârea judecătorească irevocabilă privind constatarea uzucapiunii, bunurile care nu sunt obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate devin proprietatea unităţii</p>	<p>Reieşind din conţinutul acestui articol, neînregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în Registrul bunurilor imobile nu constituie temei de încetare a posesiei, precum şi nu lipseşte proprietarul de dreptul de a poseda bunul aflat în posesia acestuia. De aceea, propunerea de trecere în proprietatea unităţilor administrativ-teritoriale a bunurilor aflate în posesia persoanelor fără a fi înregistrate în Registrul bunurilor imobile este în dezacord cu institutul posesiei, reglementat de prevederile Codului civil.</p> <p>Consecvent, relevăm, că pentru bunurile care nu au fost transmise în contul cotelor-părţi valorice şi au rămas în proprietatea unităţilor administrativ-teritoriale, considerăm că mecanismul propus în proiect de trecere a acestora în proprietatea unităţilor administrativ-teritoriale poate fi aplicat pentru asemenea categorii de bunuri. Altfel spus, dacă un bun care a aparţinut fostelor întreprinderi agricole (de învăţământ, sănătate, cultură, sport, de protecţie şi asistenţă socială, precum şi sediile administraţiei publice) şi nu a fost transmis nici unei persoane fizice/juridice, precum şi unităţii administrativ-teritoriale, atunci soluţia propusă în proiectul de lege este binevenită.</p> <p>Totodată, reieşind din conţinutul alineatelor (1), (3) şi (4) ale art. 8¹, se deduce, că proiectul de lege include nu doar aceste bunuri, ci toate bunurile care au fost transmise persoanelor fizice/juridice, care actualmente încă nu au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile. Pentru această categorie de bunuri, (pentru bunurile care în prezent au posesori), mecanismul propus în proiectul de lege nu poate fi acceptat, fiindcă în conformitate cu prevederile posesiei reglementate la art. 482 alineatele (1) şi (2) din Codul civil, posesiunea se dobândeşte prin exercitarea voită a stăpânirii de fapt a bunului, iar posesor al dreptului se consideră persoana care a început să-l exercite ca un titular.</p> <p>În acest sens, remarcăm că art. 509 alin. (2) din Codul civil prevede uzucapiunea ca modalitate de dobândire a dreptului de proprietate. Însă, pentru a se putea dobândi uzucapiunea, potrivit art. 332 alin. (1) din Codul civil în vigoare până la 01.03.2019 (conform Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil</p>
---	---

<p>administrativ-teritoriale, iar pentru bunurile care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate autoritatea publică locală poate solicita înregistrarea dreptului de proprietate în registrul de publicitate corespunzător în temeiul deciziei Consiliului local prin care s-a aprobat lista bunurilor, la care se va anexa procesul-verbal privind afişarea listei potrivit alin.(2).”</p>	<p>şi modificarea unor acte normative) este necesar a fi întrunite cumulativ următoarele condiţii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posesorul să fie de bună - credinţă; 2) trebuie să treacă un termen, acesta fiind 15 ani asupra unui bun imobil până la 01.03.2019; 3) posesia să fie utilă (fostul art. 335, actualul, 532 din Codul civil). <p>Potrivit acestor reglementări, se desprinde concluzia, că persoanele cărora li s-au transmis în posesie bunuri imobile ca rezultat al privatizării, în corespundere cu Legea nr. 392/1999 şi posedă până în prezent aceste bunuri, uzucapiunea lor este imposibilă, pe motiv că în cazul dat, temei de dobândire a bunurilor a constituit privatizarea şi nu uzucapiunea.</p> <p>Respectiv, în situaţia în care vor fi în prezenţa bunurilor imobile dobândite în temeiul privatizării şi acest fapt va fi dovedit chiar şi în cadrul unei proceduri judecătoreşti, bunurile transmise nu vor putea fi uzucapate, astfel încât propunerea prevăzută la alin. (4) lit. a) şi b) contravine esenţei şi naturii juridice a uzucapiunii.</p> <p>Considerăm, că persoana care posedă actualmente un bun, dar care nu este înregistrat în Registrul bunurilor imobile şi se va adresa în instanţa de judecată solicitând constatarea uzucapiunii, invocând faptul că aceste bunuri au fost privatizate, dar neînregistrate, instanţa de judecată va respinge asemenea acţiuni, din considerentul, că, după cum am explicat anterior, asemenea categorii de bunuri nu pot fi uzucapate, ci ele pot fi înregistrate exclusiv în baza actelor de privatizare. Lipsa actelor de privatizare nu serveşte drept temei pentru dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune, fiindcă există o procedură specială de restabilire a acestora conform art. 282 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2009.</p> <p>2) Cu referire la trecerea în proprietatea unităţilor administrativ-teritoriale a bunurilor abandonate şi a bunurilor aflate în posesia unităţii administrativ-teritoriale (de învăţământ, sănătate, cultură, sport, de protecţie şi asistenţă socială, precum şi sediile administraţiei publice), pentru a determina regimul juridic</p>
--	---

	<p>al bunurilor abandonate, vom apela la reglementările Codului civil consacrate modurilor de dobândire a dreptului de proprietate, printre care se enumeră și ocupațiunea.</p> <p>Astfel, potrivit art. 515 alin. (1) și (2) din Codul civil, posesorul unui bun mobil fără stăpân devine proprietarul acestuia, prin ocupațiune, de la data intrării în posesiune în condițiile legii. Se consideră fără stăpân bunurile mobile al căror proprietar a renunțat expres la dreptul de proprietate, bunurile abandonate, precum și bunurile care, prin natura lor, nu au proprietar.</p> <p>În sensul acestei norme, prin bunuri abandonate se înțelege bunurile părăsite de proprietar, fără înștiințarea unor persoane terțe. Prin ocupațiune pot fi dobândite doar bunuri mobile. Bunurile imobile nu pot fi dobândite prin ocupațiune, ci prin uzucapiune. Pentru a fi în prezența ocupațiunii, trebuie ca bunul să nu aparțină nimănui.</p> <p>În contextul reglementărilor expres prevăzute la art. 515 din Codul civil, relevăm, că bunurile imobile enumerate la art. 8¹ alin.(3) din proiect și care nu au fost supuse înregistrării în registrele de publicitate, nu pot constitui obiectul ocupațiunii, pe motiv ca aceste bunuri se atribuie la categoria de bunuri imobile, iar aceste bunuri nu pot fi considerate ca bunuri abandonate, fiindcă, pe de o parte, bunuri abandonate pot fi considerate doar bunurile mobile, iar pe de altă parte, se cunoaște cine este proprietarul acestora.</p> <p>Concomitent, relevăm, că potrivit art. 2 din Legea nr. 392/1999, la noțiunea de „obiect de menire publică” au fost atribuite obiectele social-culturale, comunale, administrative sau de altă utilitate publică aparținând întreprinderii cu titlu de proprietate. În temeiul art. 15 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din această Lege, comisia de privatizare urma să asigure transmiterea obiectelor de menire publică în proprietatea autorității administrației publice locale, a unităților de exploatare locale, în modul stabilit de Guvern, iar autoritățile respective erau obligate să primească cu act de la întreprindere patrimoniul respectiv în termen de 10 zile de la data primirii avizului despre predarea lui. În plus, prin norma stipulată la art. 27 lit. a) din Legea nr.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Din textul legii se exclude cuvîntul „abandonate”, precum și „uzucapiunea” ca modalitate descrisă pentru constatarea și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor.</p>
--	---	--

392/1999, Guvernul a fost însărcinat să aprobe modul de trecere a obiectelor de menire publică în proprietatea autorităților administrației publice locale, a unităților de exploatare locale.

Prin urmare, neîndeplinirea de către Guvern a sarcinilor privitoare la transmiterea obiectelor de menire publică în proprietatea autorității administrației publice locale nu poate constitui temei pentru lipsirea persoanelor de dreptul de a poseda bunurile respective.

În plus, menționăm, că potrivit art. 27 lit. d) din Legea nr. 392/1999, Guvernul a fost împuternicit să ia măsuri pentru asigurarea înregistrării imobilelor și mijloacelor de transport, atribuite în natură participanților la privatizare.

Drept rezumat, am putea afirma, că soluția cuprinsă în proiectul de lege se poate referi doar la bunurile (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și sediile administrației publice) care nu au fost transmise persoanelor fizice/juridice, bunuri care, în corespundere cu art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 392/1999, urmau a fi transmise în proprietatea autorităților administrației publice locale. Astfel, în situația în care, actualmente aceste bunuri sunt în posesia unității administrativ-teritoriale, proiectul de lege ar putea soluționa problema în sensul înregistrării lor în Registrul bunurilor imobile, constituind în sine (legea) ca temei de dobândire a dreptului de proprietate asupra lor.

Celelalte bunuri care au fost supuse procedurii de privatizare și care sunt în posesia persoanelor fizice/juridice, nu vor putea trece în proprietatea unității administrativ-teritoriale în baza acestui proiect de lege, pe motiv, că soluția propusă prin proiect ar contraveni prevederilor art. 46 alin. (3) din Constituție, care prevede că averea dobândită licit nu poate fi confiscată.

În corespundere cu art. 1 din Legea cu privire la privatizare nr. 627/1991, privatizarea a constituit un mod licit de dobândire a dreptului de proprietate asupra bunurilor, astfel încât dacă se va pune în aplicare mecanismul prevăzut la alineatele (1), (3) și (4) ale art. 8¹ din proiect, persoanele care astăzi sunt posesori ai bunurilor transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul

		<p>fostelor întreprinderi agricole nu vor putea dobândi dreptul de proprietate prin uzucapiune din motivele invocate anterior, respectiv, trecerea acestor bunuri în proprietatea unităților administrativ-teritoriale va constitui o confiscare a bunurilor respective, fapt ce este strict interzis de prevederile art. 46 alin. (3) din Constituție.</p> <p>Cu titlu de referință, pertinente sunt constatările Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 21/2011 privind interpretarea articolului 46 alin. (3) din Constituție, unde Curtea reține că prezumpția caracterului lícit al dobândirii averii, prevăzută de alineatul (3) al articolului 46 din Constituție, constituie o garanție constituțională a dreptului de proprietate privată, fiind în deplină concordanță cu alineatul (1) din același articol, potrivit căruia:</p> <p>"Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate."</p>	
4	<p>Art. I. – Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 124-125, art. 611), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 8¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„8¹. Dobândirea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole</p> <p>(1) Prin derogare de la alte prevederi legale, bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor</p>	<p>La Art. I. din proiectul de lege, art. 8¹ pentru completarea Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale propus cu reglementări normative privind dobândirea dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, va avea următorul cuprins:</p> <p>„8¹. Dobândirea dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole</p> <p>” (1) Autoritatea administrației publice locale asigură inventarierea bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, precum și adoptarea deciziei de aprobare a listei acestora</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La Art. I. din proiectul de lege, art. 8¹ va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 8¹. Dobândirea dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole</p>

<p>întreprinderi agricole, nefînregistrate în registrele de publicitate corespunzătoare, devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe al cărei teritoriu se află, potrivit prezentului articol.</p> <p>(2) Autoritatea publică locală asigură inventarierea bunurilor indicate în alin. (1), iar lista și decizia Consiliului local de aprobare a listei se afișează pe avizier în incinta primăriei și în alte locuri accesibile publicului larg, pentru asigurarea procedurii de consultare publică. Bunurile din listă se iau în evidență extrabilanțieră.</p> <p>(3) Bunurile indicate la alin. (1) abandonate și bunurile aflate în posesia unității administrativ-teritoriale (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și sediile administrației publice), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează, după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(4) Bunurile, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează, provizoriu, în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(5) În termen de un an de la intrarea în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), titularii de drept asigură înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestor bunuri sau, după caz, înaintează acțiuni în instanța de judecată pentru constatarea dreptului de proprietate, cu prezentarea autorității publice locale și deținătorului registrului de publicitate a hotărârii judecătorești irevocabile de constatare a dreptului. În acest caz, autoritatea administrației publice locale va opera modificări în lista bunurilor.</p> <p>(6) În cazul în care, la expirarea termenului de un an de la intrarea în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), dreptul de proprietate</p>	<p>cu respectarea normelor aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional.</p> <p>(2) Bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole (de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, sediile administrative, precum și de altă utilitate publică) devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe teritoriul căreia se află.</p> <p>(3) Bunurile indicate la alin. (2), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, la cererea acesteia, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(4) Bunurile, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează, provizoriu, în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(5) În termen de un an de la intrarea în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), titularii de drept asigură înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestor bunuri sau, după caz, înaintează acțiuni în instanța de judecată pentru constatarea dreptului de proprietate, cu prezentarea autorității publice locale și deținătorului registrului de publicitate a hotărârii judecătorești irevocabile de constatare a dreptului. În acest caz, autoritatea administrației publice locale va opera modificări în lista bunurilor.</p> <p>(6) În cazul în care, la expirarea termenului de un an de la intrarea în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2) (din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole), dreptul de proprietate</p>	<p>(1) Autoritatea administrației publice locale asigură inventarierea bunurilor transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, precum și adoptarea deciziei de aprobare a listei acestora, cu respectarea normelor aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional.</p> <p>(2) Bunurile transmise sau care urmau a fi transmise în contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole (sedii administrative, de învățământ, sănătate, cultură, sport, de protecție și asistență socială, precum și de altă utilitate publică) devin proprietatea unității administrativ-teritoriale pe teritoriul căreia se află.</p> <p>(3) Bunurile indicate la alin. (2) care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, la cererea autorităților</p>
--	--	--

<p>proprietate al unității administrativ-teritoriale, înregistrat provizoriu, se va înregistra la cerere după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei Consiliului local prin care s-a aprobat lista bunurilor, la care se va anexa procesul-verbal privind afișarea listei potrivit alin. (2), cu condiția că la data depunerii cererii nu este notată o acțiune în justiție prin care se contestă înscrierea în Registrul bunurilor imobile.</p> <p>(4) Bunurile indicate la alin. (1) aflate în posesia persoanelor vor trece în proprietatea unității administrativ-teritoriale la expirarea termenului de 12 luni de la publicarea listei indicate în alin. (2) în următoarele condiții:</p> <p>a) în termen de un an de la publicarea listei indicate în alin. (2), posesorii pot înainta acțiuni în instanța de judecată pentru constatarea uzucapiunii împlinite până la data de 1 martie 2019, cu prezentarea, în termenul indicat, autorității publice locale și, după caz, deținătorului registrului de publicitate, a hotărârii judecătorești irevocabile prin care a fost constatată uzucapiunea. În acest caz autoritatea publică locală va opera modificări în lista indicată la alin. (2);</p> <p>b) în cazul în care, la expirarea termenului de 12 luni, autorității publice locale nu i-a fost prezentată hotărârea judecătorească irevocabilă</p>	<p>asupra bunurilor nu a fost înregistrat sau autorității administrației publice locale nu i-a fost prezentată hotărârea judecătorească irevocabilă de constatare a dreptului, bunurile care nu sunt obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate devin proprietatea unității administrativ-teritoriale, iar bunurile care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate, se înregistrează în registrul corespunzător după unitatea administrativ-teritorială, la cererea acesteia, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>Motivare :</p> <p>Urmare a înregistrării proiectului de act legislativ nr. 240 din 16.06.2022 pentru modificarea Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea unităților administrativ-teritoriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 384 din 15 iunie 2022 și, respectiv, introducerii în procedură legislativă, Comisia administrație publică fiind desemnată ca și comisie sesizată în fond pentru examinarea acesteia a asigurat organizarea procedurilor de consultare publică asupra proiectului de act legislativ menționat la 24 iunie curent, cu participarea Cancelariei de Stat, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Congresului Autorităților Locale din Moldova, inclusiv, a autorităților administrației publice locale. Separat, la 28 iunie și 12 iulie au fost desfășurate ședințe de lucru a comisiei permanente cu reprezentanții Ministerului Justiției, Agenției Relații Funciare și Cadastru și CALM. În rezultatul acestor procese s-au evidențiat unele prevederi față de care s-a impus necesitatea revizuirii lor în vederea promovării unor reglementări îmbunătățite și definitive cu aplicare clară ulterior. Astfel, s-a intervenit cu completarea unor prevederi, care stabilesc că la categoria de bunuri indicate la alin.(2) se atribuie obiectele de menire, interes și utilitate publică prin care se descriu obiectele social-culturale, comunale, administrative sau de altă utilitate publică aparținând întreprinderii cu titlu de proprietate prevăzute de Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de</p>	<p>administrației publice locale, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(4) Bunurile, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează, provizoriu, în registrele corespunzătoare după unitatea administrativ-teritorială, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.</p> <p>(5) În termen de un an de la data intrării în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, titularii de drept asigură înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestor bunuri sau, după caz, înăștează acțiuni în instanța de judecată pentru constatarea dreptului de proprietate, cu prezentarea autorității administrației publice locale și deținătorului registrului</p>
--	---	--

<p>privind constatarea uzucapiunii, bunurile care nu sunt obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate devin proprietatea unității administrativ-teritoriale, iar pentru bunurile care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate autoritatea publică locală poate solicita înregistrarea dreptului de proprietate în registrul de publicitate corespunzător în temeiul deciziei Consiliului local prin care s-a aprobat lista bunurilor, la care se va anexa procesul-verbal privind afişarea listei potrivit alin.(2).”</p>	<p>privatizare nr. 392/1999, care urmau a fi transmise administrației publice locale.</p> <p>De asemenea, au fost revăzute normele alin. (1) și, respectiv alin. (3), în acest sens, fiind reglementate expres bunurile care corespundător respectării procedurilor stabilite vor deveni proprietatea UAT pe al cărei teritoriu se află.</p> <p>Referitor la prevederile alin. (2) din proiectul de lege, pentru precizia normei s-a punctat necesitatea respectării reglementărilor aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional de către autoritățile administrației publice locale în cadrul activităților desfășurate sub aspectul dobândirii dreptului de proprietate a UAT asupra bunurilor respective.</p> <p>Cu privire la trecerea în proprietatea unităților administrativ-teritoriale a bunurilor abandonate, prevăzute la alin.(3) în proiect, menționăm că regimul juridic al acestora este reglementat de Codul civil prin care se stabilesc modurile de dobândire a dreptului de proprietate, printre care și ocupațiunea. Astfel, potrivit art. 515 alin. (1) și (2) din Codul civil, posesorul unui bun mobil fără stăpân devine proprietarul acestuia, prin ocupațiune, de la data intrării în posesiune în condițiile legii. Se consideră fără stăpân bunurile mobile al căror proprietar a renunțat expres la dreptul de proprietate, bunurile abandonate, precum și bunurile care, prin natura lor, nu au proprietar. Prin urmare, bunurile imobile enumerate la alin. (3) nu pot constitui obiectul ocupațiunii, pe motiv că aceste bunuri se atribuie la categoria de bunuri imobile, iar aceste bunuri nu pot fi considerate ca bunuri abandonate, respectiv, „bunurile abandonate” se vor exclude din prevederile proiectului de lege.</p> <p>Privitor la dispozițiile alin. (4) expunem că persoanele cărora li s-au transmis în posesie bunuri imobile ca rezultat al privatizării, în corespundere cu Legea nr. 392/1999 și posedă până în prezent aceste bunuri, uzucapiunea lor este imposibilă, pe motiv că în cazul dat, temei de dobândire a dreptului de proprietate asupra bunurilor a constituit privatizarea și nu uzucapiunea. Respectiv, în situația în care vor fi în prezența bunurilor imobile dobândite în temeiul privatizării și acest fapt va fi dovedit chiar și</p>	<p>de publicitate a hotărârii judecătorești irevocabile de constatare a dreptului de proprietate. În acest caz, autoritatea administrației publice locale va opera modificări în lista bunurilor.</p> <p>(6) În cazul în care, la expirarea termenului de un an de la data intrării în vigoare a deciziei de aprobare a listei bunurilor, altele decât cele indicate la alin. (2), din contul cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, dreptul de proprietate asupra bunurilor nu a fost înregistrat sau autorității administrației publice locale nu i-a fost prezentată hotărârea judecătorească irevocabilă de constatare a dreptului de proprietate, bunurile care nu sunt obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate devin proprietatea unității administrativ-teritoriale, iar bunurile care constituie obiecte ale înregistrării în registrele de publicitate se înregistrează în registrul corespunzător după unitatea administrativ-teritorială,</p>
--	--	--

	<p>în cadrul unei proceduri judecătorești, bunurile transmise nu vor putea fi uzucapate, ci vor pot fi înregistrate exclusiv în baza actelor de privatizare. Iar, lipsa actelor de privatizare nu servește drept temei pentru dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune, fiindcă există o procedură specială de restabilire a acestora conform art. 282 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2009. Astfel, propunerea prevăzută la alin. (4) lit. a) și b) contravine esenței și naturii juridice a uzucapiunii – se va exclude.</p> <p>De asemenea, pentru excluderea eventualelor interpretări la aplicarea prevederilor stabilite la alin. (4) s-a intervenit pentru divizarea și expunerea acestora prin aliniate separate. Astfel, dacă partea introductivă a alin.(4) stabilește că „bunurile indicate la alin.(1) aflate în posesia persoanelor vor trece în proprietatea UAT la expirarea termenului de 12 luni de la publicarea listei indicate în alin.(2)”, atunci, lit. a) din alineatul respectiv dispune contrariul, deoarece hotărârea judecătorească irevocabilă emisă cu constatarea dreptului de proprietate a posesorului, va impune autoritatea administrației publice locale să opereze modificări în lista bunurilor aprobată anterior. Ori, acest context nu corelează cu prevederile introductive ale alineatului menționat. Respectiv, alineatul (4) după divizare va deveni alineatele (4), (5) și (6).</p>	la cererea autorităților administrației publice locale, în temeiul deciziei de aprobare a listei bunurilor.”
--	--	--

Ex. Bonari N
Tel. 820 591

Larisa VOLOH,
președinte

